

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция: Министерство на финансите	Нормативен акт: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг
☐ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	☒ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: за периода 1 септември – 31 декември 2023 г.
Лица за контакт: Гергана Костурска - началник на отдел „Контрол върху сделките с държавни ценни книжа“, дирекция „Държавен дълг“, Министерството на финансите; Цветанка Арнаудова - главен експерт, отдел „Контрол върху сделките с държавни ценни книжа“, дирекция „Държавен дълг“, Министерството на финансите.	Телефон и ел. поща: 02/98592455; 02/9859 2492 g.kosturska@minfin.bg ; ts.arnaudova@minfin.bg .
1. Проблем/проблеми за решаване: Проблем 1: Не са обезпечени общоприетият международно признат многостепенен модел на държане на държавни ценни книжа (ДЦК) и напълно оперативната връзка между местния и международни централни депозитари на ценни книжа. В Република България (РБ) е възприет т.нар. „двустепенен модел на държане на ДЦК“, където собствеността върху ДЦК се доказва при поддепозитарите на ДЦК. Съгласно чл. 35, ал. 4 от Закона за държавния дълг (ЗДД) поддепозитарите на ДЦК водят системи за регистрация на ДЦК, притежавани от клиенти на поддепозитарите и от клиенти на участници в системата по чл. 35, ал. 1, т. 2 от ЗДД, които не са поддепозитари, както и индивидуални сметки, отчитащи притежаваните държавни ценни книжа от тези клиенти. Този модел гарантира сравнително лесното доказване на собствеността и защитата на клиентските активи, в сравнение с многостепенния модел при допускането на институции и глобални инвеститори на Европейския съюз (ЕС) до участие в депозитаря на ДЦК, опериран от Българската народна банка (ДДЦК), където собствеността върху ДЦК се доказва при най-долното ниво на веригата от посредници. От	

друга страна, по-развитата система на държане е индиректната (на многостепенен модел на държане), която благодарение на напредъка на технологиите се справя със сетълмента на голям брой трансакции с ценни книжа ежедневно.

Действащият към настоящия момент двустепенен модел на държане на ДЦК в депозитарната инфраструктура, обслужваща пазара на суверенен дълг в РБ, на практика ограничава интегрирането на глобални инвеститори към нея. При интегрирането на банки от държави членки (ДЧ) на ЕС и местни инвестиционни посредници, както и такива от ДЧ и от трети държави, извършващи дейност на територията на РБ, чрез клон след получаване на лиценз към националната депозитарна инфраструктура, автоматично моделът на държане по отношение на чуждестранните инвеститори от „двустепенен модел на държане на ДЦК“ става „многостепенен/индиректен модел на държане на ДЦК“.

В съответствие с разпоредбата на чл. 33, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012 (Регламент (ЕС) № 909/2014), централните депозитари на ценни книжа (ЦДЦК) трябва да прилагат прозрачни, обективни и недискриминационни критерии за достъп на участниците до управляваните от тях системи за сетълмент на ценни книжа.

Предложението за преминаване от двустепенно държане на ДЦК към многостепенно държане не би било удачно само по отношение на чуждестранните инвеститори, тъй като е предпоставка за дискриминиране на част от участниците в ДДЦК. Освен това би довело и до противоречие на изискванията на Регламент (ЕС) № 909/2014 (чл. 33, параграф 1, Изисквания за участие: „ЦДЦК оповестява публично критериите за участие във всяка управлявана от него система за сетълмент на ценни книжа, с които се осигурява справедлив и открит достъп за всички юридически лица, които желаят да станат участници. Тези критерии трябва да са прозрачни, обективни и недискриминационни, така че да гарантират справедлив и открит достъп до ЦДЦК при надлежно отчитане на рисковете за финансовата стабилност и за нормалното функциониране на пазарите. Критерии, с които се ограничава достъпът, се допускат само ако тяхната цел е упражняване на оправдан контрол върху конкретен риск за ЦДЦК“).

Същите основно са насочени към улесняване достъпа на чуждестранните инвеститори до пазарната инфраструктура, след сключване на сделката в РБ. В тази връзка, е необходимо, правото на достъп на институции, лицензирани в държава-членка на ЕС да се регламентира на законово ниво, чрез предприемане на съответни промени в ЗДД, като отделните фигури на „поддепозитари на ДЦК“ и „участници в ЕСРОТ“ следва да отпаднат и да се заменят с общото понятие „участници в системата за сетълмент на държавни ценни книжа“ на база на лиценза им, получен в РБ или ЕС, подобно на практиката в редица европейски държави (Румъния, Хърватия, Гърция, Белгия).

Проблем 2:

Не е регламентирана на законово ниво проблематиката, свързана с определянето, изискванията и контрола върху дейността на първичните дилъри (ПД) на ДЦК.

Предвижда се регламентиране, на законово ниво, на проблематиката, свързана с определянето, изискванията и контрола върху дейността на ПД на ДЦК, която понастоящем е част от подзаконовата нормативна уредба. По този начин ще бъде спазен принципът за законност при издаване на актовете на административните органи, съгласно чл. 4, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс.

Проблем 3:

Не е уредено на законово ниво приложимото право, за доказване на собствеността върху ДЦК при трансгранични операции

На национално ниво остава неразрешен въпросът как да бъде определено приложимото право - дали да се възприеме концепцията за правото по седалището на емитента, дали да се прилага правилото PRIMA (*Place of Relevant Intermediary Approach*), съгласно Конвенция за правото, приложимо към някои права по отношение на ценните книжа, държани при посредник, приета на 13 декември 2002 г., или друго. При присъединяването на международния централен депозитар - Clearstream към българската депозитарна инфраструктура на ДЦК през 2013 г., е възприето правилото PRIMA (чл. 2, ал. 7 от Наредба № 5 от 2007 г. от 4.10.2007 г. за реда и условията за придобиване, регистриране, изплащане и търговия с държавни ценни книжа (Наредба № 5 от 2007 г.), но участниците на пазара на ДЦК могат да прехвърлят в Clearstream само собствени ДЦК, не и клиентски.

В периода: 2013 г. - 2014 г. Европейската комисия (ЕК) направи опит за законодателно уреждане на държането и разпореждането с ценни книжа в ЕС, но предвид многоаспектната проблематика, сложните трансгранични взаимоотношения и др., ЕК не излезе със законодателно предложение, респективно не се постигна европейска хармонизация, в тази област. Съгласно, Становище на Европейската комисия до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно приложимото право към имуществените последици на сделките с ценни книжа от 12.03.2018 г. (COM(2018)89 final), по отношение на имуществените последици от сделките трябва да се съблюдават и прилагат стълкновителните норми на трите директиви: Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 1998 г. относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа (Директива за окончателност на сетълмента), Директива 2002/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 юни 2002 г. относно финансовите обезпечения (Директива за финансовите обезпечения), и Директива 2001/24/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 април 2001 г. относно оздравяването и ликвидацията на кредитни институции (Директива за ликвидацията), които препращат към правото на държавата, в която са регистрирани сметките. Становището кореспондира с правилото на чл. 2, ал. 7 от Наредба № 5 от 2007 г., според което от момента на регистрирането на притежаваните от участниците в ЕСРОТ ДЦК по съответните сметки в централен депозитар на ценни книжа, установен в друга държава членка, за всички сделки и операции с тях се прилага действащото законодателство на държавата членка, което е приложимо спрямо съответната сметка на съответния централен депозитар на ценни книжа. В общия случай, това следва да бъде държавата по регистрацията на централния депозитар на ценни книжа.

Проблем 4:

Не са регламентирани на законово ниво принудителни административни мерки

Към настоящия момент принудителните административни мерки, прилагани от министъра на финансите, в случай на нарушение на приложимите към тях изисквания и правилата за регистрация на сделки с ДЦК от ПД на ДЦК и участниците в ЕСРОТ, са регламентирани в чл. 8, ал. 5 от Наредба № 15 от 2007 г за контрол върху сделките с държавни ценни книжа (Наредба № 15 от 2007 г.).

Принудителните административни мерки са инструмент на държавата за обезпечаване на законосъобразното осъществяване на определени правомощия, посредством налагане на държавна принуда. Съгласно чл. 23 от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН) техният вид, начин на приложение, органите, които ги налагат, и редът за тяхното обжалване следва да бъдат уредени в закон или указ. На това законовото изискване се позовава и константната практика на съда (Решение № 8656 от 10.06.2019 г. по адм. д. №15621/2018 г. на Върховния административен съд, VII отделение; Решение № 1944 от 12.02.2019 г. по адм. д. №7087/2018 г. на Върховен административен съд, 5-членен състав, обн., ДВ, бр. 16 от 22.02.2019 г. и др.).

Проблем 5:

Съществуват практически пречки пред придобиването на ДЦК, вследствие нормативно установеното задължение за издаване на поименни сертификати, за собственост върху ДЦК, в полза на физическите лица

В действащата редакция на чл. 35, ал. 6 от Закона за държавния дълг се предвижда задължение за поддепозитарите на ДЦК да издават в полза на физически лица поименни сертификати, удостоверяващи тяхното право на собственост върху ДЦК. В дългогодишната практика по прилагане на разпоредбата се установи, че издаването на такива сертификати на хартиен носител създава значителни пречки пред търговския оборот и пласмента на ДЦК, особено предвид силно формализираните изисквания, предвидени в чл. 25 от Наредба № 5 от 2007 г. Предоставянето на извлечения в достатъчна степен удовлетворява необходимостта от удостоверяване на правото на собствеността върху ДЦК в контекста на съвременния динамичен и високотехнологичен пазар, включително и в хипотезата на трансграничното държане, като предоставянето им на собствениците на ДЦК ще изисква по-малък ресурс от време, разходи и административен капацитет в сравнение с поименните сертификати. Такава е позицията и на пазарните участници – ПД, застъпена в комуникацията с Министерството на финансите по линия на извършваното ежегодно проучване на нагласите и препоръките за развитие на търговията на вътрешния пазар на ДЦК, според които подходът за издаване на поименни сертификати на хартиен носител се различава коренно от процеса на търговия на еврооблигации и други финансови инструменти и представлява пречка пред маркетизирането и дистрибуцията на ДЦК, емитирани на вътрешния пазар, за физически лица.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

По Проблем 1:

Действащият към настоящият момент двустепенен модел на държане на ДЦК в депозитарната инфраструктура, обслужваща пазара на суверенен дълг, на практика ограничава интегрирането на глобални инвеститори към нея. Такова интегриране, би било невъзможно без предприемане на необходимите законодателни промени, за осигуряването на безпрепятствен достъп на същите до инфраструктурата на вътрешния пазар на суверенен дълг в РБ, при еднакви условия с националните инвеститори. Следствие на това, при интегрирането на банки от ДЧ на ЕС и местни инвестиционни посредници, както и такива от ДЧ към националната депозитарна инфраструктура, посредством придобиването на статут на „поддепозитар на ДЦК“, автоматично моделът на държане по отношение на чуждестранните „поддепозитари на ДЦК“ от „двустепенен модел на държане“ става „многостепенен/индиректен модел на държане“.

По Проблем 2:

Регламентирането на определянето, изискванията и контрола върху дейността на ПД на ДЦК на подзаконово ниво създава риск за съдебното оспорване, респективно отмяната на издадените от министъра на финансите актове, в тази връзка. С предвижданите законодателни промени се делегира на законово ниво правомощието на министъра на финансите за издаването на нов нормативен административен акт (наредба), в който да бъдат определени критериите за избор на ПД на ДЦК, както и реда и начина за тяхното отчитане. Така от една страна, се цели както правното укрепване на процедурата, така и въвеждането на законово ниво на основните изисквания към ПД на ДЦК, а именно - да бъдат активни участници на местния първичен пазар, като съдействат за ефективното пласиране на ДЦК, както и да спомагат за поддържане ликвидността и прозрачността на местния вторичен пазар.

По Проблем 3:

Необходимо е да се предвиди механизъм за еднозначно определяне по нормативен път на приложимото право в случай на трансгранични сделки с български държавни ценни книжа, което да предостави сигурност на инвеститорите по отношение на правните им последици. Към настоящия момент разпоредба в този смисъл съществува в чл. 2, ал. 7, изр. 2 от Наредба № 5 от 2007 г. Необходимо е уредбата да обхваща не само ДДЦК, но и всички останали участници в системата за търговия с ДЦК, като с цел осигуряване на правна сигурност правилото да бъде регламентирано на законово ниво.

По Проблем 4:

Съобразно изискването на чл. 23 от Закона за административните нарушения и наказания и с оглед законосъобразното осъществяване на контрол и налагане на санкции от министъра на финансите спрямо ПД на ДЦК, принудителните административни мерки следва да се регламентирант на законово ниво.

По Проблем 5:

С цел облекчаване на административната тежест за участниците на местния пазар на суверенен дълг в РБ е необходимо да отпадне изискването за издаване на поименни сертификати, удостоверяващи правото на собственост на лицата върху ДЦК и същите да бъдат заменени с извлечения от индивидуалните им сметки.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Посочените проблеми не могат да бъдат решени в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности. Разрешаването им изисква кореспондиращи изменения в ЗДД.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите, тъй като съдържа изисквания, които затрудняват практически достъпа на европейски институции до вътрешния пазар на ДЦК.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Няма задължителни действия, които да произтичат пряко от нормативен акт от по-висока степен или от актове от правото на ЕС.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не е извършвана последваща оценка на ЗДД по смисъла на чл. 22 от Закона за нормативните актове.

2. Цели:

1) Цел по Проблем 1:

Предоставяне на непосредствен достъп на глобалните инвеститори до пазарната инфраструктура, обслужваща местния пазар на суверенен дълг, с цел диверсифициране на инвеститорската база и намаляване на цената на финансиране на държавата.

2) Цел по Проблем 2:

Регламентиране на законово ниво на правомощията на министъра на финансите във връзка с определянето, изискванията и контрола върху дейността на ПД на ДЦК.

3) Цел по Проблем 3:

Предвиждане на механизъм за еднозначно определяне по нормативен път на приложимото право в случай на трансгранични сделки с ДЦК, емитирани на вътрешния пазар.

4) Цел по Проблем 4:

Осигуряване на законосъобразното осъществяване на контрол и налагане на принудителни административни мерки от министъра на финансите на ПД на ДЦК.

5) Цел по Проблем 5:

Редуциране на административната тежест за участниците на пазара на ДЦК посредством премахване на нормативно установеното задължения за издаване на поименни сертификати за собственост върху ДЦК на физическите лица от поддепозитарите на ДЦК.

Конкретен график за постигане на целите не може да бъде предложен с настоящата частична предварителна оценка на въздействието. Независимо от това, се предвижда изпълнението на целите да започне да се осъществява през второто тримесечие на 2024 г.

3. Заинтересовани страни по всички проблеми:

1. министъра на финансите;
2. Комисията за финансов надзор;

3. ДЦК при Българската народна банка;

4. Инвестиционни посредници, получили лиценз за извършване на инвестиционни услуги и дейности по ЗПФИ, включително и такива от трети държави, извършващи дейност на територията на РБ чрез клон, след получаване на лиценз, в това число:

4.1. Инвестиционни посредници и клонове на чуждестранни инвестиционни посредници, лицензирани в РБ – 59;

4.2. Чуждестранни инвестиционни посредници;

5. Банки (кредитни институции), получили лиценз от Българската народна банка по чл. 2, ал. 1, т. 1 от Закона за кредитните институции, банки, получили разрешение за извършване на банкова дейност от компетентните органи на държава членка, които предоставят директно или чрез клон услуги на територията на РБ, както и банки със седалище в трета държава, които са получили лиценз от БНБ да осъществяват дейност в РБ чрез клон:

5.1. лицензирани банки (кредитни институции) и клоновете на чуждестранни банки (кредитни институции) в РБ – 24;

5.2. Банки (кредитни институции), лицензирани в страни от Европейското икономическо пространство, с уведомление за свободно предоставяне на услуги на територията на РБ, съгласно взаимното признаване на единния европейски паспорт – 348;

5.3. Чуждестранни банки (кредитни институции);

6. Всички депозитарни институции, лицензирани по Регламент 909/2014;

7. Инвеститори физически и юридически лица.

- към 30.04.2023 г. физическите и юридически лица притежатели на ДЦК, чиито индивидуални сметки се водят от поддепозитарите на ДЦК са 135 бр.
- към 30.04.2023 г. чуждестранните и местни лица притежатели на ДЦК, чиито индивидуални сметки се водят от Централен Депозитар АД са 4 бр.

8. Участници в електронната система за регистриране и обслужване на търговията с ДЦК(ЕСРОТ) - към дата 19.07.2023 г. участниците в ЕСРОТ са 22 бр., от които поддепозитарите са 20 бр.

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. Проблем 1 - Не е осигурен общоприетият международно признат многостепенен модел на държане на ДЦК и не е обезпечена напълно оперативната връзка между местния и международни централни депозитари на ценни книжа.

Вариант 0 „Без действие“:

Описание:

При този вариант няма да бъдат предприети нормативни промени за диверсифициране на инвеститорската база, посредством интеграцията на чуждестранни инвеститори към местния пазар на суверенен дълг.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант на действие не се наблюдават положителни въздействия.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Отсъствието на предприемането на нормативни промени за интегрирането на глобални инвеститори към пазара на държавен дълг в РБ, съпроводено от поэтапното окрупняване (сливане) на местните участници, ще създаде предпоставки за стимулиране на тяхното непазарно поведение, вследствие на което пласментът на ДЦК на вътрешния пазар ще се осъществява при неизгодни за държавата условия и при увеличени разходи за данъкоплатците.

При този вариант ще продължи процесът на концентрация на инвеститорската база, в лицето на местните банки (кредитните институции), които държат в портфейлите си около 75,9% от ДЦК, емитирани на вътрешния пазар на суверенен дълг, по изчисления на Министерството на финансите към първото тримесечие на 2023 г. Това от своя страна би могло да постави сериозни рискове пред провежданата политика по пласмент на ДЦК, респективно цялостната фискална политика на РБ и в частност по-тясното ѝ проявление - Емисионната политика, в условията на очертаващо се нарастване на бюджетните дефицити.

Няма данни, че Вариант 0 „Без действие“ ще има пряко или косвено отрицателно въздействие върху екологията.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Няма данни, че вариант 0 „Без действие“ ще окаже пряко въздействие върху малките и средните предприятия, засегнати от Проблем 1.

Административна тежест: Вариант 0 „Без действие“ няма ефект върху административната тежест.

Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“:

Описание:

При този вариант ще бъдат предприети нормативни промени за диверсифициране на инвеститорската база, посредством интеграцията на чуждестранни инвеститори към местния пазар на суверенен дълг.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Предприемането на необходимите законодателни промени ще задълбочи и интеграцията на чуждестранни участници към българския пазар на суверенен дълг, което ще способства за повишаване на неговата ефективност, прозрачност и ликвидност. Ще се осигури преминаването към общоприетият международно признат многостепенен модел на държане на ДЦК и ще се обезпечи напълно оперативната връзка между местния и международни централни депозитари на ценни книжа.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Няма данни, че Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“ ще има пряко или косвено отрицателно въздействие върху екологията.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Няма данни, че Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“ ще окаже пряко въздействие върху малките и средните предприятия, засегнати от Проблем 1.

Административна тежест: Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“ няма ефект върху административната тежест.

4.2. Проблем 2 - Не е регламентирана на законово ниво проблематиката, свързана с определянето, изискванията и контрола върху дейността на ПД на ДЦК.

Вариант 0 „Без действие“:

Описание:

При този вариант няма да бъдат предприети действия за регламентиране на законово ниво на проблематиката, свързана с определянето, изискванията и контрола върху дейността на ПД на ДЦК.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант на действие не се наблюдават положителни въздействия.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант процедурата по определянето, изискванията и контрола върху дейността на ПД на ДЦК ще продължи да бъде регламентирана на подзаконово ниво, което ще създаде несигурност относно стабилността на издаваните от министъра на финансите административни актове.

Няма данни, че Вариант 0 „Без действие“ ще има пряко или косвено отрицателно въздействие върху екологията.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Няма данни, че Вариант 0 „Без действие“ ще окаже пряко и косвено въздействие върху малките и средните предприятия, засегнати от Проблем 2.

Административна тежест: Вариант 0 „Без действие“ няма ефект върху административната тежест.

Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“:

Описание:

При този вариант процедурата по определянето, изискванията и контрола върху дейността на ПД на ДЦК ще се регламентира на законово ниво.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

След приемане на предложените изменения на ЗДД ще бъде ясно дефиниран компетентният орган, както и условията и редът за избор на ПД на ДЦК. Изборът на този вариант ще допринесе за правната сигурност и ще намали риска от оспорване на издаваните от министъра на финансите административни актове.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Няма данни, че Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“ ще има пряко или косвено отрицателно въздействие върху екологията.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Няма данни, че Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“ ще окаже пряко и косвено въздействие върху малките и средните предприятия, засегнати от Проблем 2.

Административна тежест: Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“ няма ефект върху административната тежест.

4.3. Проблем 3 - Не е уредено на законово ниво приложимото право, за доказване на собствеността върху ДЦК на достъпа до статут на участник в ДДЦК, опериран от Българската народна банка, от чуждестранни институции

Вариант 0 „Без действие“:

Описание:

При този вариант няма да бъдат предприети действия за регламентиране по нормативен път на правилата за определяне на приложимото право към трансгранични сделки с ДЦК, емитирани на вътрешния пазар.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант на действие не се наблюдават положителни въздействия.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Изборът на този вариант би довел до несигурност, най-вече за чуждестранните банки и инвестиционни посредници, относно правните последици на сключваните от тях трансгранични сделки с български ДЦК. Необходимостта от поемане на значителни допълнителни разходи за ангажиране на консултанти и получаване на правни становища относно прехвърлителния ефект и другите правни последици би създадо пречки пред мотивацията на инвеститорите за сключване на трансгранични сделки с ДЦК, емитирани на вътрешния пазар.

Няма данни, че Вариант 0 „Без действие“ ще има пряко или косвено отрицателно въздействие върху екологията.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Няма данни, че Вариант 0 „Без действие“ ще окаже пряко и косвено въздействие върху малките и средните предприятия, засегнати от Проблем 3.

Административна тежест: Вариант 0 „Без действие“ няма ефект върху административната тежест.

Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“:

Описание:

При този вариант ще бъдат предприети действия за регламентиране по нормативен път на законово ниво на правилата за определяне на приложимото право към трансгранични сделки с ДЦК, емитирани на вътрешния пазар. От момента на регистрирането на притежаваните от участниците в система за регистриране и обслужване на търговията с ДЦК по съответните сметки в централен депозитар на ценни книжа, установен в друга държава членка, за всички сделки и операции с тях се прилага действащото

законодателство на държавата членка, което е приложимо спрямо съответната сметка на лицето, водещо регистъра в държавата по регистрация на сметката.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Приемането на разпоредби за регламентиране на законово ниво на приложимото право в случай на трансгранични сделки с ДЦК би предоставило сигурност за чуждестранните инвеститори по отношение на техните правни последици и съответно би повишило интереса към пазара на местни ДЦК.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Няма данни, че Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“ ще има пряко или косвено отрицателно въздействие върху екологията.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Предложената промяна не е насочена спрямо малките и средни предприятия като отделен субект на регулация/обслужване. Въпреки това се очаква положително въздействие върху тях чрез повишаване защита интересите на инвеститорите и в частност на малките и средни предприятия, в качеството им на участници на капиталовия пазар в страната.

Административна тежест: Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“ няма ефект върху административната тежест.

4.4. Проблем 4 - Не са регламентирани на законово ниво принудителни административни мерки.

Вариант 0 „Без действие“:

Описание:

При този вариант няма да бъдат предприети необходимите действия за регламентиране на уредбата относно налагане на принудителни административни мерки от министъра на финансите на законово ниво.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант на действие не се наблюдават положителни въздействия.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В този случай законосъобразността на налагането на принудителните административни мерки от страна на министъра на финансите ще продължи да стои под въпрос, респективно ще съществува възможност за оспорване и отмяна на така наложените принудителни административни мерки по съдебен ред.

Няма данни, че Вариант 0 „Без действие“ ще има пряко или косвено отрицателно въздействие върху екологията.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Предложената промяна не е насочена спрямо малките и средни предприятия като отделен субект на регулация/обслужване. Въпреки това се очаква положително въздействие върху тях чрез повишаване защита интересите на инвеститорите и в частност на малките и средни предприятия, в качеството им на участници на капиталовия пазар в страната.

Административна тежест: Вариант 0 „Без действие“ няма ефект върху административната тежест.

Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“:

Описание:

При този вариант ще бъдат предприети необходимите действия за регламентиране на уредбата относно налагане на принудителни административни мерки, като инструмент на държавата за обезпечаване на законосъобразното осъществяване на правомощия на министъра на финансите, посредством налагане на държавна принуда. Когато установи, че ПД извършва дейността си в нарушение на ЗДД или актовете по прилагането му, министърът на финансите може да отправи писмено предупреждение или да прекрати правото му за упражняване на дейност като ПД на ДЦК. Принудителните административни мерки е предвидено да се налагат със заповед на министъра на финансите.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант ще бъде осигурена законосъобразността на процедурата по налагане на принудителни административни мерки от министъра на финансите.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант на действие не се наблюдават отрицателни въздействия.

Няма данни, че Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“ ще има пряко или косвено отрицателно въздействие върху екологията.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Предложената промяна не е насочена спрямо малките и средни предприятия като отделен субект на регулация. Въпреки това се очаква положително въздействие върху тях чрез повишаване защита интересите на инвеститорите и в частност на малките и средни предприятия, в качеството им на участници на капиталовия пазар в страната.

Административна тежест: Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“ няма ефект върху административната тежест.

4.5. Проблем 5 - Съществуват практически пречки пред придобиването на ДЦК, вследствие нормативно установеното задължение за издаване на поименни сертификати, за собственост върху ДЦК, в полза на физическите лица

Вариант 0 „Без действие“:

Описание:

При този вариант няма да бъде отменено задължението на участниците на местния пазар на ДЦК за издаване на поименни сертификати за собственост върху ДЦК на физическите лица.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант на действие не се наблюдават положителни въздействия.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант на действие ще се запази действието на нормативна уредба, която е загубила своята актуалност в условията на съвременния динамичен и дигитализиран пазар на ДЦК.

Няма данни, че Вариант 0 „Без действие“ ще има пряко или косвено отрицателно въздействие върху екологията.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Няма данни, че Вариант 0 „Без действие“ ще окаже пряко и косвено въздействие върху малките и средните предприятия, засегнати от Проблем 5.

Административна тежест: Вариант 0 „Без действие“ няма ефект върху административната тежест.

Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“:

Описание:

При този вариант, ще бъде премахнато нормативното изискване в ЗДД за издаване на поименни сертификати за собственост върху ДЦК на физически лица, за сметка на издаване на извлечение от регистъра за доказване на собствеността върху ДЦК. По този начин се гарантират в пълна степен правата върху клиентските активи, при съблюдаване на най-високите стандарти за управление на системите за регистрация и сетълмент на ДЦК.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант ще отпадне за задължителното издаване на поименни сертификати за собственост върху ДЦК на физическите лица, което ще улесни процеса по маркетинг и дистрибуция на ДЦК.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант на действие не се наблюдават отрицателни въздействия.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Няма данни, че Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“ ще има пряко или косвено отрицателно въздействие върху екологията.

Административна тежест: Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“ ще има положителен ефект в посока намаляване на административната тежест върху участниците на местния пазар на ДЦК.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1 :

	Вариант „Без действие“	Вариант: Приемане на ЗИД на ЗДД
--	------------------------	---------------------------------

<i>Ефективност</i>	Цел 1: Предоставяне на непосредствен достъп на глобалните инвеститори до местния пазар на суверенен дълг, с цел диверсифициране на инвеститорската база и намаляване на цената на финансиране на държавата	ниска	висока	
<i>Ефикасност</i>	Цел 1: Предоставяне на непосредствен достъп на глобалните инвеститори до местния пазар на суверенен дълг, с цел диверсифициране на инвеститорската база и намаляване на цената на финансиране на държавата	ниска	висока	
<i>Съгласуваност</i>	Цел 1: Предоставяне на непосредствен достъп на глобалните инвеститори до местния пазар на суверенен дълг, с цел диверсифициране на инвеститорската база и намаляване на цената на финансиране на	ниска	висока	

	държавата			
--	-----------	--	--	--

5.2. По Проблем 2:

		Вариант „Без действие“	Вариант: Приемане на ЗИД на ЗДД
<i>Ефективност</i>	<p>Цел 2: Регламентиране на законово ниво на правомощията на министъра на финансите във връзка с определянето, изискванията и контрола върху дейността на ПД на ДЦК.</p>	ниска	висока
<i>Ефикасност</i>	<p>Цел 2: Регламентиране на законово ниво на правомощията на министъра на финансите във връзка с определянето, изискванията и контрола върху дейността на ПД на ДЦК.</p>	ниска	висока

Съгласуваност	<p>Цел 2: Регламентиране на законово ниво на правомощията на министъра на финансите във връзка с определянето, изискванията и контрола върху дейността на ПД на ДЦК.</p>	ниска	висока	
----------------------	--	-------	--------	--

5.2. По проблем 3:

		Вариант „Без действие“	Вариант: Приемане на ЗИД на ЗДД
Ефективност	<p>Цел 2: Предвиждане на механизъм за еднозначно определяне на законово ниво приложимото право в случай на трансгранични сделки с български ДЦК</p>	ниска	висока
Ефикасност	<p>Цел 2: Предвиждане на механизъм за еднозначно определяне на законово ниво на приложимото право в случай на трансгранични сделки с български ДЦК</p>	ниска	висока

<i>Съгласуваност</i>	<p>Цел 2: Предвиждане на механизъм за еднозначно определяне на законово ниво на приложимото право в случай на трансгранични сделки с български ДЦК</p>	ниска	висока	
----------------------	---	-------	--------	--

5.3. По проблем 4:

		Вариант „Без действие“	Вариант: Приемане на ЗИД на ЗДД
<i>Ефективност</i>	<p>Цел 3: Осигуряване на законосъобразното осъществяване на контрол и налагане на принудителни административни мерки от министъра на финансите на ПД на ДЦК.</p>	ниска	висока
<i>Ефикасност</i>	<p>Цел 3: Осигуряване на законосъобразното осъществяване на контрол и налагане на принудителни административни мерки от министъра на финансите на ПД на ДЦК.</p>	ниска	висока

<i>Съгласуваност</i>	<p>Цел 3: Осигуряване на законосъобразното осъществяване на контрол и налагане на принудителни административни мерки от министъра на финансите на ПД на ДЦК.</p>	ниска	висока	

5.4. По проблем 5:

		Вариант „Без действие“	Вариант: Приемане на ЗИД на ЗДД
<i>Ефективност</i>	<p>Цел 4: Редуциране на административната тежест за участниците на пазара на ДЦК, посредством премахване на нормативно установеното задължение за издаване на поименни сертификати за собственост</p>	ниска	висока

	върху ДЦК на физическите лица от поддепозитарите на ДЦК.			
<i>Ефикасност</i>	Цел 4: Редуциране на административната тежест за участниците на пазара на ДЦК, посредством премахване на нормативно установеното задължение за издаване на поименни сертификати за собственост върху ДЦК на физическите лица от поддепозитарите на ДЦК.	ниска	висока	
<i>Съгласуваност</i>	Цел 4: Редуциране на административната тежест за участниците на пазара на ДЦК, посредством премахване на нормативно установеното задължение за издаване на	ниска	висока	

поименни сертификати за собственост върху ДЦК на физическите лица от поддепозитарите на ДЦК.			
--	--	--	--

6. Избор на препоръчителен вариант:

Изборът на препоръчителен вариант се извършва въз основа на следните основни критерии:

Ефективност: степента, до която вариантът е вероятно да постигне целите.

Ефикасност: степента, до която целите могат да бъдат постигнати чрез даден вариант на действие при дадено равнище на финансови ресурси, или при по-ниски разходи.

Съгласуваност: степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

При сравняване на вариантите на действие може да се установи, че най-голяма ефективност има Вариант на действие 1, при който ще бъдат постигнати напълно поставените цели. Няма идентифицирана ефективност при предприемане на Вариант на действие 0.

Сравнението на вариантите по критерий ефикасност показва, че постигането на целите с най-ниско ниво на разходите от всички заинтересовани страни ще е при Вариант на действие 1.

При сравняване на вариантите на действие може да се установи, че най-голяма съгласуваност има Вариант на действие 1, при който се постига пълно съответствие на правната уредба със Стратегията за управление на държавния дълг за периода 2023-2025 г.

По Проблем 1: Вариант 1 „Приемане на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“;

При сравняване на вариантите на действие се установи, че най-голяма ефективност, ефикасност и съгласуваност се постига чрез Вариант 1. При сравняване на вариантите на действие може да се установи, че най-голяма съгласуваност има Вариант на действие 1, при който се постига пълно постигане на заложените цели. Съгласуваността при Вариант на действие 0 ще е най-ниска, тъй като констатираните несъвършенства в действащото законодателство няма да бъдат преодоляни.

На база резултатите от сравнението на двата варианта на действие, може да бъде направен извод, че препоръчителният вариант на действие е Вариант за действие 1 „**Приемане на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг**“. При него ефективно се преодоляват констатираните несъвършенства.

По Проблем 2: Вариант 1 „Приемане на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“;

При сравняване на вариантите на действие се установи, че най-голяма ефективност, ефикасност и съгласуваност се постига чрез Вариант 1. При сравняване на вариантите на действие може да се установи, че най-голяма съгласуваност има Вариант на действие 1, при който се постига пълно постигане на заложените цели. Съгласуваността при Вариант на действие 0 ще е най-ниска, тъй като констатираните несъвършенства в действащото законодателство няма да бъдат преодоленни.

На база резултатите от сравнението на двата варианта на действие, може да бъде направен извод, че препоръчителният вариант на действие е Вариант за действие 1 **„Приемане на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“**. При него ефективно се преодоляват констатираните несъвършенства.

По Проблем 3: Вариант 1 „Приемане на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“;

При сравняване на вариантите на действие се установи, че най-голяма ефективност, ефикасност и съгласуваност се постига чрез Вариант 1. При сравняване на вариантите на действие може да се установи, че най-голяма съгласуваност има Вариант на действие 1, при който се постига пълно постигане на заложените цели. Съгласуваността при Вариант на действие 0 ще е най-ниска, тъй като констатираните несъвършенства в действащото законодателство няма да бъдат преодоленни.

На база резултатите от сравнението на двата варианта на действие, може да бъде направен извод, че препоръчителният вариант на действие е Вариант за действие 1 **„Приемане на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“**. При него ефективно се преодоляват констатираните несъвършенства.

По Проблем 4: Вариант 1 „Приемане на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“;

При сравняване на вариантите на действие се установи, че най-голяма ефективност, ефикасност и съгласуваност се постига чрез Вариант 1. При сравняване на вариантите на действие може да се установи, че най-голяма съгласуваност има Вариант на действие 1, при който се постига пълно постигане на заложените цели. Съгласуваността при Вариант на действие 0 ще е най-ниска, тъй като констатираните несъвършенства в действащото законодателство няма да бъдат преодоленни.

На база резултатите от сравнението на двата варианта на действие, може да бъде направен извод, че препоръчителният вариант на действие е Вариант за действие 1 **„Приемане на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“**. При него ефективно се преодоляват констатираните несъвършенства.

По Проблем 5: Вариант 1 „Приемане на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“;

При сравняване на вариантите на действие се установи, че най-голяма ефективност, ефикасност и съгласуваност се постига чрез Вариант 1. При сравняване на вариантите на действие може да се установи, че най-голяма съгласуваност има Вариант на действие 1, при който се постига пълно постигане на заложените цели. Съгласуваността при Вариант на действие 0 ще е най-ниска, тъй като констатираните несъвършенства в действащото законодателство няма да бъдат преодоленни.

На база резултатите от сравнението на двата варианта на действие, може да бъде направен извод, че препоръчителният вариант на действие е Вариант за действие 1 „Приемане на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния дълг“. При него ефективно се преодоляват констатираните несъвършенства.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

По отношение на Проблем 1-4: няма промяна в административната тежест.

По отношение на Проблем 5: ще се постигне намаляване на административната тежест, тъй като ще отпадне изискването за издаване на поименни сертификати за собственост върху ДЦК на физически лица и същото ще бъде заменено с извлечение от регистъра за доказване на собствеността върху ДЦК.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да

.....
.....

- Не

По Проблеми 1-5: С проекта на акт не се създават нови, нито се засягат съществуващи регулаторни режими и услуги.

Законопроектът осигурява непосредственото прилагане на принципа за директно предоставяне на финансови услуги от лицензирани в ЕС институции – банки, инвестиционни посредници и централни депозитари на ценни книжа - съгласно действащото европейско законодателство.

1.1. Изборът следва да е съотнесен с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна сделка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

Да

.....
.....

Не

По Проблеми 1-5: Не се създават нови регистри.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

По Проблеми 1-5: Не се очаква да има ефект спрямо МСП.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Проблеми 1- 5: Не се очакват потенциални рискове от приемане на предложените промени в ЗИД на ЗДД. Разпоредбите на нормативния акт целят да доразвият и прецизират действащата към настоящия момент правна уредба и да я адаптират към приетото европейско законодателство..

7. Консултации:

Проведени са консултации

.....
.....
.....

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

По законопроекта ще бъде проведено обществено обсъждане, като целесъобразните бележки и предложения ще бъдат взети под внимание. Законопроектът ще бъде публикуван на интернет страницата на Министерството на финансите и на Портала за обществени консултации – www.strategy.bg. По законопроекта ще бъде проведено и съгласуване по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Индикативен график – очаква се нормативният акт да бъде изпратен за съгласуване с останалите министерства и други компетентни ведомства през месец октомври 2023 г.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

Приемането на законопроекта не произтича от необходимостта да бъдат осигурени условия за прилагането на правото на Европейския съюз.

.....
.....

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел I, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

Да

Не

10. Приложения:

11. Информационни източници:

<https://www.minfin.bg/bg/1339>

<https://www.minfin.bg/bg/statistics/20>

<https://www.bnb.bg/FiscalAgent/FAServiceSystemDCK/FASystemADCK/FAListUsers/index.htm>

https://www.bnb.bg/bnbweb/groups/public/documents/bnb_download/fa_esrot_01_list_partic_bg.pdf

<https://www.bnb.bg/FiscalAgent/FAGSAuctions/FAAuctionResults/index.htm>www.fsc.bg<https://www.bnb.bg/RegistersAndServices/RSCIRegisters/index.htm>

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Милена Бойкова, директор на дирекция „Държавен дълг, Министерство на финансите

Дата: 2023 г.

Подпис: ...